

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3242/2019
18.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Милојевић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Светлана Марјановић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 231/19 од 17.04.2019. године, у седници одржаној 18.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 231/19 од 17.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П2 395/17 од 24.01.2019. године, заједничка деца парничних странака млт. ВВ рођен ...2010. године и млт. ГГ рођена ...2014. године, поверена су на самостално вршење родитељског права мајци АА. Уређен је начин одржавања личних односа мал. деце странака са оцем ББ, на начин ближе описан у том делу изреке. Обавезан је тужени као отац да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно по 7.000,00 динара, на начин ближе описан у том делу изреке. Одбијен је у целости противтужбени захтев да се млт. деца странака повере на самостално вршење родитељског права туженом и да се обавеже тужиља на плаћање доприноса за издржавање малолетне деце, као и да се уреди начин одржавања личних односа између мајке и деце на начин ближе описан у том делу изреке. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 231/19 од 17.04.2019. године, одбијена је као неоснована жалба туженог-противтужиоца и потврђена првостепена пресуда. Одбијен је захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Позивање ревидента на битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене у поступку пред другостепеним судом није основано.

Према утврђеном чињеничном стању, током трајања ванбрачне заједнице парничних странака рођен је ...2010. њихов син ВВ и ...2014. године, њихова ћерка ГГ. Ванбрачна заједница парничних странака која је трајала 10 година, прекинута је ...2017. године, када је тужиља са малолетном децом отишла да живи код својих родитеља у Тужиљини родитељи су одмах затим купили и реновирали пространу приземну кућу у ... и на тај начин за тужиљу и њену децу обезбедили две засебне просторије, па деца имају своју собу. Тужиља је рођена 1979. године, професор је ... језика и књижевности, запослена је у ДД и остварује месечну зараду од 75.000,00 динара. Комуналне трошкове домаћинства који износе 20.000,00 до 30.000,00 динара месечно носе тужиља и њени родитељи. Тужиљин отац је корисник пензије у износу од 32.000,00 динара, а мајка у износу од 14.000,00 динара. Тужени је рођен 1977. године, запослен је у породичној фирми која производи ... опрему и остварује месечну зараду од 25.500,00 динара, живи у породичној кући са родитељима, његова мајка остварује месечну зараду од 25.850,00 динара, а отац који се бавио цртањем слика на ... нема пензију. Комунални трошкови домаћинства износе 100 до 200 евра месечно. Мал. ВВ похађа трећи разред основне школе. У септембру 2018. године дијагностификовано је да болује од дијабетеса због чега је болнички лечен, има посебан режим исхране и инсулинску терапију. Мал. ГГ иде у вртић, комуникативнија и веселија од млт. ВВ. Деца су везана за оба родитеља и желе да време подједнако проводе са оба родитеља. Привременом мером од 27.06.2017. године, заједничка малолетна деца странака поверена су мајци ради самосталног вршења родитељског права, уређен је начин одржавања личних односа малолетне деце са оцем и одређене су мере заштите од насиља у породици којима је туженом у периоду од шест месеци уз могућност продужавања забрањено да на било који начин узнемирава тужиљу и наложено му је да се уздржи од сваког дрског, злонамерног, безобразног понашања којим се угрожава њен телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Према налазу и усаглашеном мишљењу вештака психијатра и психолога и стручном мишљењу Центра за социјални рад Града Зрењанина од 14.09.2017.године, малолетну децу треба поверити мајци ради самосталног вршења родитељског права, а са оцем да одржавају личне односе по моделу виђења: три викенда у месецу од петка од 18 часова до недеље до 18 часова, средом у трајању од два сата у зависности од школских обавеза, половину зимског и летњег школског распуста, те други дан рођендана деце, други дан државних и верских празника, дан очеве крсне славе тако што ће их отац преузимати и враћати у домаћинство мајке.

Код утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су тужиљи доделили самостално вршење

родитељског права, а туженог обавезали на издржавање и уредили начин одржавања личних односа малолетне деце и туженог.

Нису основани ревизијски наводи којима се побија одлука о самосталном вршењу родитељског права и одређеном моделу виђања.

Из одредби члана 3. Конвенције о правима детета и чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона, произилази да је у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. У конкретном случају, правилно су примењене наведене законске одредбе, у ситуацији када је ванбрачна заједница парничних странака прекинута и када они немају заједничко пребивалиште, односно заједничко место становања, као и одредба члана 77. Породичног закона, када је одређено да ће родитељско право над малолетном заједничком децом парничних странака вршити мајка – тужиља, те уређен начин одржавања личних односа мал. деце са оцем, као родитељем са којим деца не живе. Приликом доношења ове одлуке суд је поступио у смислу члана 270. Породичног закона (ПЗ) који налаже да је пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализовне за посредовање у породичним односима. Имајући у виду цитирану законску одредбу, као и чињеницу да суд не располаже стручним знањем које је потребно да би се разјасниле и утврдиле све чињенице од значаја за одлуку о поверавању малолетне деце једном од родитеља, суд је исправно поступио када је ради утврђивања тих околности затражио мишљење Центра за социјални рад Зрењанин и вештака др. Јадранке Џомбе, специјалисте психијатрије и др. Смиљане Берар, специјалисте психологије, чији усаглашени налаз и мишљење је суд правилно прихватио. С тога су без утицаја наводи ревизије којима се указује на битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 271.ЗПП, имајући у виду да је суд поступио у смислу члана 270. ПЗ., а тужени примедбама (датим на основу мишљења вештака кога је он ангажовао), а о којима су се вештаци детаљно изјаснили поднеском од 09.08.2018.године и на рочишту 28.11.2018. године, није довео у сумњу њихов усаглашени налаз и мишљење.

На основу члана 61. Породичног закона-ПЗ уређен је на начин одржавања личних односа туженог као оца са малолетном децом која неће живети у његовом породичном домаћинству. Суд није обавезан да одлучи у складу са мишљењем и жељом малолетног детета, уколико оно није у складу са његовим најбољим интересом. Мишљење деце у конкретном случају је оцењено на адекватан начин и на основу свих изведених доказа. Начин одржавања личних односа уређен је с обзиром на потребе малолетне деце и туженог, имајући у виду усаглашена мишљења Центра за социјални рад Зрењанин и вештака (који су стручно мишљење дали и на основу извода из медицинске документације и контакта са мал. децом). Неосновани су наводи ревизије туженог да је нејасно због чега није одређен модел виђања којим би се изједначило време виђања деце са оцем, са временом које деца проводе са мајком. По оцени Врховног касационог суда, одређени модел виђања оца и деце је оптималан имајући у виду узраст млт. деце,

а нарочито имајући у виду да се ради и о детету (мал. ВВ) који болује од дијабетеса и коме је потребна појачана нега и пажња мајке, а да ће тај модел допринети успостављању квалитетних и блиских односа оца и деце и омогућити да тужени као отац има значајну улогу и увид у подизање и васпитање своје деце. Са друге стране, како малолетна деца буду расла тужени има могућност да се са законском заступницом договори око проширења модела виђања, али и да евентуално то своје право оствари у другој парници.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона и по налажењу Врховног касационог суда најбољи интерес деце је да буду поверена на самостално вршење родитељског права мајци имајући у виду да је тужиља родитељ који је подобан за вршење родитељског права. Правилно су процењене и месечне потребе деце и тужени обавезан да доприноси њиховом издржавању на основу члана 154. ста 1. и 160. до 162. ПЗ, а начин одржавања личних односа одређен је у складу са датим налазом Центра за социјални рад. Побийена пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета, па се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени разлози о којима се другостепени суд већ изјаснио, дајући разлоге које прихвата и Врховни касациони суд.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић